

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 167/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti **OBEC SAT s. r. o.**, Kochanovce 207, IČO 36 479 811, zastúpenej advokátskou kanceláriou HUSAR AND PARTNERS S. R. O., Vojenská 14, Košice, IČO 53 519 141, v mene ktorej koná JUDr. Ivan Husár, advokát, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 49/2020 z 31. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 49/2020-1036 z 31. októbra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ostatných relevantných dokumentov vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalovanej v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 Ca 8/2019, v ktorom sa Slovenská asociácia producentov v audiovizíi (ďalej len „žalobca“) domáha zaplata sumy 3 873,20 eur za používanie audiovizuálnych diel a audiovizuálnych záznamov. Okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 23 Ca 8/2019-389 z 27. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Na základe odvolania podaného žalobcom krajský súd rozhodol 31. októbra 2022 napadnutým uznesením tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedla, že v napadnutom uznesení sa krajský súd nestotožnil s výkladom § 86 ods. 1 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Autorský zákon“) zrealizovaným okresným súdom, pričom zaujal taký právny záver, na základe ktorého z § 86 ods. 1 Autorského zákona vyplýva zákonná fikcia výkonu práv autorov audiovizuálneho diela výrobcom originálu audiovizuálneho diela, ak nie je preukázané inak.

4. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že uvedený právny záver zaujal krajský súd za situácie, keď mu bol v priebehu odvolacieho konania doručený nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 203/2021 z 11. novembra 2021, v ktorom ústavný súd v skutkovo a právne identickom spore (rozdiel je iba v žalovanom prevádzkovateľovi káblovej retransmisie) vyložil § 86 ods. 1 Autorského zákona. Z uvedeného nálezu vyplýva, že s výkladom § 86 Autorského zákona prezentovaným žalobcom nemožno súhlasiť, pretože nemá oporu v Autorskom zákone, dokonca je s ním v rozpore. Žalobca je pri výkone majetkových práv (teda aj v predmetnom spore) povinný preukázať predpoklady na výkon týchto majetkových práv zmluvami s autormi, v ktorých prospech majetkovú správu vykonáva. Obsahom spisu sú však nepodpísané návrhy zmlúv alebo zmluvy, ktoré sa týkajú iných nárokov než tých, ktoré sú predmetom konania.

5. Nadväzujúc na uvedené, sťažovateľka uviedla, že krajský súd síce poukázal na uvedený nález ústavného súdu uznesením č. k. 11 Co 49/2020-1018 zo 4. mája 2022, ktorým zamietol návrh žalobcu na vstup LITA, autorskej spoločnosti do konania, avšak v napadnutom uznesení sa s nálezom ústavného súdu nijako nevysporiadal, v odôvodnení uznesenia ho vôbec nespomína a právne zaujal opačné stanovisko k výkladu § 86 ods. 1 Autorského zákona ako ústavný súd.

6. Sťažovateľke je známe, že ústavný súd v prevažnej väčšine prípadov odmieta zrušujúce uznesenia krajských súdov buď pre nedostatok právomoci, alebo z dôvodu neprípustnosti, poukazujúc na princíp subsidiarity, avšak zároveň uviedla, že ústavný súd v určitých prípadoch dospel aj k opačnému názoru. Poukázala pritom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 344/2019, z ktorého vyplýva, že aj kasačné rozhodnutie môže byť spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok, prípadne ním konanie v istej časti končí a náprava eventuálneho pochybenia by mohla byť dosiahnutá len zásahom ústavného súdu po skončení konania pri posudzovaní spravodlivosti konania ako celku, čo by nebolo účelné. Podľa sťažovateľky v predmetnej veci ide o uvedený prípad, keďže ponechanie platnosti napadnutého uznesenia by spôsobilo, že stav právnej neistoty sa bude zbytočne predlžovať, pričom je zrejmé, že otázka výkladu § 86 ods. 1 Autorského zákona je základnou a najpodstatnejšou otázkou pre toto konanie

7. Sťažovateľka sa domnieva, že právny názor krajského súdu je nepochybne v rozpore s textom § 86 ods. 1 Autorského zákona, ako aj so spomínaným nálezom ústavného súdu, v dôsledku čoho ide o svojvoľný výklad, resp. o ohýbanie práva krajským súdom, teda o výklad protiústavný. Žalobca sa pritom v konaní sám vyjadril, že nie je priamym nositeľom práv, ale len nepriamym

zástupcom nositeľov práv tých, ktorých zastupuje. Žalobca však nepreukázal zastupovanie žiadnou písomnou dohodou o zastupovaní.

8. Sťažovateľka následne zrekapitulovala právne závery ústavného súdu uvedené v náleze sp. zn. II. ÚS 203/2021 a spochybnila argumenty krajského súdu rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie uvedenými v napadnutom uznesení. Nadväzujúc na to, zhodnotila, že výklad § 86 ods. 1 Autorského zákona krajským súdom je arbitrárny, svojvoľný a ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenie a zjavný omyl v posudzovaní obsahu jednoduchej a zrozumiteľnej právnej úpravy. Uvedený arbitrárny výklad je však pre súd prvej inštancie záväzný a zmeniť ho môže iba rozhodnutie vyššej súdnej autority.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým kasačným uznesením krajského súdu, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka je toho názoru, že právne závery vyslovené krajským súdom v napadnutom uznesení sú svojvoľné a arbitrárne, pričom sú v rozpore so samotným textom § 86 ods. 1 Autorského zákona, ako aj nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 203/2021 z 11. novembra 2021.

10. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Jeho zmysel a účel je v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

11. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane judikuje, že ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť (m. m. II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 211/2016).

12. Vychádzajúc zo svojej rozhodovacej činnosti, ústavný súd konštatuje, že aj kasačné rozhodnutie všeobecného súdu môže byť principiálne spôsobilé porušiť základné právo účastníka konania. Aj vydanie procesného rozhodnutia všeobecným súdom je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok, prípadne ním konanie v istej časti končí a náprava eventuálneho pochybenia by mohla byť dosiahnutá len zásahom ústavného súdu po skončení konania pri posudzovaní spravodlivosti konania ako celku, čo by nebolo účelné.

13. Sťažovateľka je toho názoru, že výklad § 86 Autorského zákona krajským súdom je natoľko svojvoľný, že ním dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zároveň uviedla, že v dôsledku následnej viazanosti okresného súdu právnym názorom krajského súdu sú právne závery krajského súdu spôsobilé ovplyvniť ďalší priebeh konania takým zásadným spôsobom, ktorý môže byť napravený len prípadným zásahom ústavného súdu.

14. Vychádzajúc z povahy kasačného rozhodnutia a už uvedených východísk, ústavný súd sa zamerá na jeho ústavnú udržateľnosť najmä z hľadiska, či sťažovateľka bude môcť v ďalšom konaní účinne predniesť svoje výhrady a námietky, prípadne ide o také kasačné rozhodnutie, ktorým bola konečným spôsobom riešená nejaká zásadná právna otázka v neprospech sťažovateľky, ktorú už nebude možné v ďalšom konaní otvoriť z dôvodu záväznosti právneho názoru nadriadeného súdu.

15. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že dôvody, ktoré sťažovateľku viedli k názoru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, sú neopodstatnené a zakladajú dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. V tomto prípade totiž ďalší priebeh sporu nie je zaťažený takou ústavne relevantnou vadou, ktorá by nebola napravitelná, keďže krajský súd nevyslovil také závery, ktoré definitívne predurčujú výsledok konania. Krajský súd je napokon oprávnený svoje právne názory právne modifikovať vo svojom prípadnom ďalšom rozhodnutí v tejto veci.

16. Ústavný súd zároveň pripomína, že sťažovateľka je oprávnená aj eventuálne ďalšie rozhodnutie krajského súdu napadnúť dovolaním v prípade, ak bude vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia. Účelom a zmyslom dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci je najmä zjednocovanie právnej praxe, odstraňovanie právnej neistoty s cieľom dosiahnuť, aby na určitú právnu otázku dostala strana konania za rovnakých podmienok v zásade rovnakú odpoveď, a teda zabezpečenie jednotnosti výkladu právnych noriem (IV. ÚS 139/2022).

17. Vzhľadom na to, že v dôsledku napadnutého kasačného rozhodnutia nie je obmedzená možnosť sťažovateľky predostrieť svoje argumenty v ďalšom konaní a nejde ani o prípad, že krajský súd vyriešil nejakú právnu otázku s konečnou platnosťou, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu